

NORGES HØYESTERETT

Den 6. mars 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Bergsjø og Arntzen i

HR-2020-521-U, (sak nr. 20-026646STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Bendik Kværnø)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Kirsti Elisabeth Guttormsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til å fremme en anke, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd.
- (2) Oslo tingrett avsa 16. august 2019 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00..1998, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 181 første ledd til å betale en bot til statskassen på 15 000 – femtentusen – kroner, subsidiært fengsel i 30 – tretti – dager.
 2. A, født 00.00.1998, dømmes til å betale sakskostnader til det offentlige med 1 500 – ettusenfemhundre – kroner.»
- (3) A anket dommen. Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 28. november 2019 ble det ikke gitt samtykke til å fremme anken, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd.
- (4) A har anket til Høyesterett. Han har i korte trekk anført at lagmannsretten avsa sin beslutning før den hadde mottatt forsvarers varslede prosesskriv, noe som utgjør et brudd på retten til kontradiksjon og til et reelt forsvar. På bakgrunn av prosesskriv 26. november 2019 må det ha fremstått som klart for lagmannsretten at det ville bli argumentert for samtykke til ankebehandling etter at forsvarer hadde fått innsyn i dokumentene i en tilknyttet sak.
- (5) *Påtalemyndigheten* har anført at det ikke var noen saksbehandlingsfeil at lagmannsretten fattet sin avgjørelse uten at støtteskrivet forelå.
- (6) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalget bare kan prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd.

- (7) A har gjort gjeldende at lagmannsrettens nektelsesbeslutning må oppheves som følge av mangler ved kontradiksjonen. Grunnlaget er at forsvarer hadde varslet et støtteskriv, og at lagmannsretten traff avgjørelsen om å nekte samtykke til ankebehandling uten å avvente dette.
- (8) Det følger av rettspraksis at det kan være en saksbehandlingsfeil å nekte anken fremmet uten å avvente eller etterlyse et varslet støtteskriv. Dette avhenger imidlertid av omstendighetene i den enkelte sak, og kravene til saksbehandlingen vil i noen grad bero på sakens alvor. Utvalget viser til HR-2020-263-U med videre henvisning blant annet til Rt-2006-1115.
- (9) A innga med bistand fra barnevernstjenesten anke over tingrettens dom 9. september 2019. I anken varslet han at han ville la seg bistå av advokat. Advokat Kværnø sendte 23. oktober 2019 en e-post til lagmannsretten, hvor det ble opplyst at han opptrådte som forsvarer for A, og at han ville inngi støtteskriv etter å ha fått innsyn i sakens dokumenter. Den 26. november 2019 sendte advokat Kværnø et «[p]rosesskriv med begjæring om oppnevning som offentlig forsvarer». Her begjærte han seg oppnevnt etter straffeprosessloven § 100 andre ledd. Videre opplyste han at politiet hadde gitt avslag på innsynsbegjæringen i saksdokumentene i en tilknyttet sak, at dette avslaget var påklaget, men at han ennå ikke hadde mottatt svar på klagen. I tillegg redegjorde han kort for hvorfor det etter hans syn var et «tynt bevisgrunnlag i saken». Han nevnte ikke uttrykkelig at det ville komme enda et prosesskriv fra hans side med materielle anførsler om samtykkespørsmålet.
- (10) Lagmannsretten traff nektelsesbeslutningen to dager etter mottaket av prosesskrivet 26. november 2019. I beslutningen omtales prosesskrivet slik:
- «Etter at siktede anket til lagmannsretten har advokat Bendik Kværnø begjært seg oppnevnt som hans forsvarer i medhold av straffeprosessloven § 100 andre ledd og levert et prosesskriv der han gjør gjeldende at det bevismessige grunnlaget for domfellelsen er tynt. Han har også vist til at siktede ble forelagt forelegget etter en natt i arresten uten at han ble gitt anledning til å forklare seg.»**
- (11) Lagmannsretten synes å ha lagt til grunn at prosesskrivet 26. november 2019 var det varslede støtteskrivet med de materielle anførselene om samtykkespørsmålet. Slik var det ikke ment fra forsvarers side, noe også påtalemyndigheten synes å ha erkjent. På den bakgrunn kan det reises spørsmål ved om lagmannsretten – før den traff nektelsesbeslutningen – burde ha avklart om det ville komme enda et prosesskriv.
- (12) Fordi en eventuell saksbehandlingsfeil vanskelig kan ha hatt betydning for resultatet, finner ikke utvalget det nødvendig å ta stilling til om lagmannsretten her har begått feil. Riktignok stilles det etter praksis små krav til sannsynligheten for at manglende kontradiksjon kan ha hatt betydning for resultatet, jf. straffeprosessloven § 343, jf. HR-2019-1182-U. Det er imidlertid her tale om et bøteforhold hvor anken etter straffeprosessloven § 321 første ledd ikke kunne fremmes uten samtykke. I sin beslutning har lagmannsretten – på bakgrunn av forsvarerens prosesskriv 26. november 2019 – vurdert bevisene i saken. Lagmannsretten uttaler at A «ble domfelt etter muntlig forhandling i tingretten etter at tingretten hadde hørt hans forklaring og forklaringene til vekter Raymon Thompson og politibetjent Eirik Forren Trangsrud, som kom til stedet og pågrep siktede etter at vektene hadde bedt politiet om hjelp». Utvalget kan på denne bakgrunn – og i lys av tingrettens dom – ikke se at lagmannsretten ville vurdert samtykkespørsmålet annerledes om den hadde avvventet støtteskrivet fra forsvarer. Anken blir etter dette å forkaste.
- (13) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Anken forkastes.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)